

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Legis naturalis definitio, & essentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

§. I.

Legis naturalis definitio & essentia.

1. **T**Am ex communi hominum consensu, quam ex fide constat, dari legem naturalem hominibus congenitam, juxta illud ad Rom. 2. 14. *Gentes naturaliter ea, quae legis sunt, faciunt, & ipsi sibi sunt Lex, qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis*: quam enim implantatum est creaturae rationali, ut per actus humanos & morales capaces bonitatis moralis tendat in debitum finem ultimum; tam necesse fuit, eidem praescribi & implantari regulas rationis, quibus in eodem ultimo fine proficundo dirigeretur, & sine quibus nullus esset conceptus moralitatis, nullus bonitatis aut malitiae moralis, quod ex alibi dictis suppono.

Quaestio igitur principaliter est, in quam entitate formaliter consistat lex naturalis? Vasq. 1. 2. disp. 150. c. 3. existimat legem naturalem esse ipsam naturam rationalem, quatenus est prima regula vel boni convenientis, vel mali inconvenientis. Alensis 3. p. Sum. q. 27. n. 2. tenet consistere in habitu, seu lumine rationis in actu primo manifestativo bonitatis aut malitiae moralis. Quam sententiam etiam amplectitur Suarez 1. 2. c. 5. n. 14. nisi quod praeter vim luminis naturalis, etiam in actuali judicio mentis docet propriissime consistere legem naturalem. prout etiam tradunt Gabr. Arimin. & Amicus. Reding. q. 15. a. 1. contrav. 2. & Theologi S. Galli scd. 2. q. 2. docent, consistere formaliter in pratico dictamine synteresis praecipive intimantis media ad finem naturae rationali consentaneum obtinendum necessaria. Magnif. P. Petschacher q. 3. de lege naturali a. 1. docet, legem naturalem formaliter consistere in lege aeterna, & actu rationis Divinae. Pro cuius quaestionis resolutione

2. Notandum. Legem naturalem aliquando accipi in rigore Theologico, & prout formaliter se tenet ex parte DEI Legislatoris; aliquando secundum vulgarem & communem loquendi modum, prout se tenet ex parte hominis, & remanet virtualiter in aliquo suo effectu, vel signo, quo sensu Theologi morales communiter de lege naturali loquuntur. Quae distinctione facile in concordiam redigi possunt diversa Theologorum sententiae, quorum aliqui in ipso DEI praecipiente, alii vero in actu synteresis legem naturalem constituunt.

3. **CONCLUSIO.** *Lex naturalis formaliter consistit in aeterna DEI Lege, & imperio praecipivo mediatorum habentium necessariam connexionem cum fine naturae rationali consentaneo: quod per aeternale dictamen synteresis nobis promulgatur, & in illo virtualiter permanet, quemadmodum Scriptura aliqua significat imperium obligativum ipsius Legislatoris.* Ita sentire videtur S. D. sup. q. 71. a. 6. ad 4. dicens: *Legem naturalem contineri principaliter in lege aeterna, & secundario in judicatorio rationis naturalis.* Et D. August. 1. 2. de sermone Domini in monte: *Nullam animam esse, quae ratiocinari possit, in cuius conscientia non loquatur DEUS. Quis enim legem naturalem in cordibus hominum scribit, nisi DEUS?*

Ratio ex fundamentis priori jam Disputatione

positis est. Omnis lex formaliter est ordinatio & imperium Legislatoris subditis promulgatum; sed Lex naturalis est vera lex: ergo formaliter est ordinatio & imperium ipsius Divini Legislatoris, adeoque est lex aeterna ipsius, & actus formaliter immanens, virtualiter vero transiens, & mediante actu synteresis nobis impressa, ac promulgata.

Inferes ex dictis primo: Legem naturalem esse a parte DEI esse necessariam consequenter; ex suppositione nimirum, quod decreverit condere naturam rationalem liberè & moraliter operantem: quia facta hac suppositione necesse fuit naturam rationalem subesse Divinae jurisdictioni & gubernationi; in cavendis, quae naturae rationali quales sunt dissentanea, & in agendis quae ad finem naturae rationalis quae talis consequendum sunt necessaria: sed hoc fit per legem naturalem; ergo.

Inferes secundò. Legem naturalem rectè sic defini: *Est ordinatio Sapientiae Divinae per dictamen synteresis naturae rationali impressum, quae dirigitur in suum finem ultimum per media necessaria consequendum.* Ubi notatur primò causa formalis, nempe imperium Scientiae practicae DEI virtualiter transiens, & in dictamine synteresis virtualiter tanquam in signo remanens; secundò causa subjectiva quae est naturae rationalis: tertio finis, in suum finem, h. e. bonum honestum; denique modus, quo à lege divina positiva liberè distinguitur, per media necessaria, est enim de adibus vel intrinsece bonis, vel intrinsece malis.

Inferes tertio cum S. D. q. 94. a. 4. Legem naturae partim esse unam, partim multiplicem. Una est tum unitate principii universalissimi, ad quod caetera praecipua reducuntur, bonum esse sequendum, malum fugiendum; tum unitate finis, quod est bonum humanae naturae. Multiplex est ex pluralitate praecipitorum particularium ad diversas virtutes spectantium, quae rursus ad tria genera revocantur secundum triplicem inclinationem hominis ad bonum: primò ad bonum secundum naturam communem omnibus substantiis & huc pertinent praecipua de conservatione vitae. Secundò ad bonum secundum naturam communem caeteris animalibus, & huc pertinent praecipua de educatione prolis, &c. Tertio ad bonum secundum naturam rationalem quae rationem, & huc pertinent praecipua dirigentia actus humanos, quatenus per illos homo honestè se habet tum erga DEUM, tum proximum, tum seipsum.

§. II.

Rejectiones aliarum opinionum.

Sequitur ex dictis primò. Legem naturalem non consistere in ipsa natura rationali, quatenus illi quaedam actiones sunt convenientes, id est, quae honestae, quaedam inconvenientes, id est, quae inhonestae. Nam primò subjectum legis non est lex: sed natura est subjectum legis naturalis; quippe quae juxta stylum Apostoli est *inscripta in cordibus nostris*. Secundò: Legis actus proprii & officia sunt ostendere honestatem, Illuminare dirigere, praecipere: sed ista non conveniunt naturae rationali secundum se spectatae. Tertio: Lex est actus superioris erga inferiorem & subditum: natura non est sibi ipsi subdita: ergo.